

Prof. Witold Jacyków
Uniwersytet Śląski
w Katowicach

Bielsko-Biała 10 XII 2020r.

**Recenzja rozprawy doktorskiej oraz dorobku artystycznego i osiągnięć dydaktycznych
Pani mgr Zuzanny Szarek w związku z przewodem doktorskim wszczętym przez
Państwową Wyższą Szkołę Filmową Telewizyjną i Teatralną im. Leona Schillera
w Łodzi.**

Podstawowe dane o kandydatce:

Pani Zuzanna Szarek jest absolwentką Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Dyplom magistra sztuki uzyskała na Wydziale Sztuki Mediów i Scenografii w 2010r. w specjalności fotografii artystycznej.

W okresie od 2011 do 2014 r. odbyła na tym samym wydziale studia doktoranckie w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne /według starej nomenklatury/ które ukończyła w 2014r.

Przebieg zatrudnienia:

Kandydatka od 2010-2012 pracowała w Agorze Sa - Gazeta.pl jako specjalista od mediów społecznościowych.

W latach 2015-2017 była asystentką w Pracowni Fotografii Kreatywnej prof. Wojciecha Prażmowskiego na Wydziale Sztuki Mediów, ASP w Warszawie. W 2018r. prowadziła tam autorskie warsztaty pt. "Wizerunek artysty w mediach społecznościowych" dla studentów studiów licencyjnych i magisterskich.

Obecnie pracuje jako scenarzystka i fotograf w ramach własnej działalności zawodowej.

Ocena dorobku artystycznego:

Na dorobek artystyczny zamieszczony w dokumentacji autorskiej składają się wykazy:
wystaw indywidualnych i zbiorowych,
wybranych publikacji w formie online
wybranych publikacji w formie papierowej
wykaz nagród i wyróżnień

Wystawy indywidualne:

Pani mgr Zuzanna Szarek w latach 2006 do 2020 miała 13 wystaw indywidualnych fotografii w Polsce i za granicą.

Między innymi:

2020 - w Muzeum Fotografii w Reykiaviku pt. "Tą ziemią nie rządzi człowiek"

2017 - razem z Hanną Śliwińską, w Muzeum Narodowym w Gdańsku wystawa pt. "Innego końca świata nie będzie"

2016 - w Służewieckim Domu Kultury pt. "Ziemia Obiecana" Warszawa

2015 - The University of the Arts, Filadelfia wystawa pt. "Tel Aviv".

Wystawa ta prezentowana była także na Photo Fringe Festival 2016 w Krakowie, Fotofestiwalu w Łodzi, w Galerii Klimy Bocheńskiej w Pałacu Branickich w Warszawie, VII Festiwalu Kultury Żydowskiej w Białymstoku 2014, na Skwerze Hoovera w Warszawie, na Festiwalu Kultury Żydowskiej "Warszawa Singera" w Warszawie 2012.

Dokumentacja zawiera ilustrację fotograficzną wymienionych wystaw.

Wystawy zbiorowe:

Wykaz zawiera 23 pozycje udokumentowane fotografiami z wystaw i kopiami plakatów informacyjnych

Wybrane publikacje online prezentowane są w formie wydrukowanych stron internetowych traktujących o wystawach kandydatki, a także "zrzuty" ekranowe z instagramu i facebooka z lat 2017, 2018, 2019 na których zamieściła pojedyncze zdjęcia swojego autorstwa oraz ilość wskazań/polubień wśród odbiorców.

Zuzanna Szarek korzysta z powszechnej platformy informacyjnej w mediach społecznościowych dla upubliczniania swoich prac z jednoczesnym sondażem ich popularności, która waha się od kilkudziesięciu do kilku tysięcy reakcji na zdjęcie. Niestety jest to jedynie statystyka ponieważ nie znane są motywacje odbiorców i ich kompetencje do oceny zdjęć.

Nie można jednak w dzisiejszej rzeczywistości nie uwzględniać tej formy ocen, która staje się powszechnie akceptowaną podstawą relacji społecznych.

Publikacje w formie papierowej przedstawione są jedynie jako chronologiczny spis bez oryginalnych przykładów wymienionych pozycji.

Pani Zuzanna Szarek za swoją działalność artystyczną uzyskała 11 nagród i wyróżnień zarówno w konkursach krajowych jak i międzynarodowych. Pełny wykaz znajduje się w dokumentacji.

Na podstawie przedstawionych materiałów należy wysoko ocenić aktywność twórczą kandydatki wyrażającą się dużą dynamiką wystawienniczą i obecnością w mediach elektronicznych w polu sztuki fotografii.

Ocena dorobku dydaktycznego:

Kandydatka w notce biograficznej podaje informację, że w latach 2015 - 2017 była asystentką w Pracowni Fotografii Kreatywnej prof. Wojciecha Prażmowskiego, a w roku 2018 prowadziła samodzielnie warsztaty pt. "Wizerunek Artysty w Mediach Społecznościowych" dla studentów studiów licencjackich i magisterskich na Wydziale Sztuki Mediów ASP w Warszawie.

Niestety nie przedstawia żadnych innych informacji, co do prowadzonej przez siebie działalności pedagogicznej.

Ocena pracy doktorskiej:

Pani mgr Zuzanna Szarek złożyła pracę doktorską pod tytułem:

"W poszukiwaniu straconego czasu".

Składa się na nią część pisemna oraz dzieło fotograficzne w formie wystawy fotografii opisane również w tekście dysertacji.

Zwarty tekst liczy 63 strony i podzielony został na trzy rozdziały zatytułowane:

- * Termin wzniosłości w odniesieniu do natury.
- * Przyroda w sztuce współczesnej.
- * W poszukiwaniu straconego czasu.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 roku nr 84 poz. 455) i regulaminem PWSFTviT w Łodzi, który mówi m.in., że pisemny komentarz sytuuje dzieło artystyczne w szerszym kontekście stanu badań w naukach o sztuce, tym samym pośrednio lub bezpośrednio uzasadniając wybory artystyczne i zastosowane środki, doktorantka przedstawiła tło teoretyczne dla swoich badań nad stosunkiem człowieka do natury w kontekście sztuki fotografii i pochodnych jej działań wizualnych.

Motywy przewodnim w jej rozważaniach jest doświadczenie wzniosłości przeżyć wobec twórców przyrody.

W oparciu o definicje filozoficzne analizuje termin wzniosłości w odniesieniu do sztuki i wywodzi ideę swojego fotograficznego działania twórczego.

Pisze: "Spośród wymienionych definicji, pojęcie wzniosłości jest mi bliskie w ujęciu koncepcji Burke'a. Zwłaszcza aspekt błogiej zgrozy, której doświadczyłam obcując z potęgą islandzkiego krajobrazu".

Jednak nie tylko błoga zgroza natury ale i destrukcyjna działalność człowieka zmieniająca jej obraz i tworząca zagrożenie, stanowi obszar zainteresowań artystycznych kandydatki.

Drugi rozdział swojej pracy poświęca omówieniu twórczości artystów takich jak: Joel Sternfeld, Roni Horn, Olafur Eliasson, Edward Burtynsky, czy Andreas Górsky, którzy tworzą fotografie i instalacje uświadamiające społeczeństwu cenę nie zrównoważonego rozwoju gospodarczego.

W ten kontekst Pani Zuzanna Szarek wpisuje swoją pracę praktyczną zatytułowaną "W poszukiwaniu straconego czasu", nawiązując do tytułu słynnej powieści Marcela Prousta. Jakiego straconego czasu poszukuje doktorantka?

Za teren fotograficznej penetracji wybrała pejzaż Islandii. Wybór tyleż samo uzasadniony co i ryzykowny. Ryzyko wynika z mody na Islandię i obecność w media-przestrzeni tysięcy zdjęć turystycznych eksponujących głównie walory dzikiego pejzażu, czyli także tego czego szuka Zuzanna Szarek.

W swoim tekście zamieszczonym w trzecim rozdziale rozprawy wskazuje na efekty pracy fotograficznego kolektywu Sputnik w osobach Rafała Milacha, Jana Byrczkowskiego, Michała Łuczaka, Adama Pańczuka i Agnieszki Rayss, którzy w projekcie IS(not) w 2011r. przedstawili Islandię w wybranych, charakterystycznych aspektach: wierzenia, pejzaż, ludzie. Mając świadomość zakresu powyższego projektu, kandydatka postanowiła odnaleźć własny punkt widzenia Islandii. Skupiła się na pejzażu.

Jasno określiła swój zamysł twórczy pisząc: "W związku ze zmianami klimatycznymi krajobraz Islandii również może się zmienić w sposób diametralny i ostateczny", "Chciałam by fotografie zrealizowane w tej przestrzeni pomimo tego, że dokumentują zderzenie natury w jej czystej postaci z obecnością twórców człowieka w ich najbardziej banalnej, przyziemnej

funkcji swoją kompozycją i kolorem uspakajały. Moim celem było stworzenie fotografii, które wzbudzałyby w widzu podobne uczucia, których doświadczyłam w obliczu potęgi natury: wzniosłości, podziwu, nostalgii i spokoju".

Dalej w tekście nie ma już nawiązania do wymagającego tytułu, zatem można się domyślać, że czas stracony w ujęciu autorki, to czas bezpowrotnych emocji wynikłych z kontemplacji natury w pierwotnym, nieskażonym stanie. Tyle tylko, że autorka z autopsji może znać jedynie stan obecny, a odwołania do przeszłości Islandii, to wiedza historyczna, wyobraźnia i fantazja. Właśnie te obszary intelektu mają zdolność przenoszenia realności dokumentu w sferę kreacji artystycznej i są motorem działania.

W dalszej części doktorantka szczegółowo opisuje doktorską pracę artystyczną: wybór motywów, co przedstawiają zdjęcia, sposób i technikę fotografowania, zabiegi postprodukcyjne, metodę selekcji zdjęć, metodę wydruku, a na końcu ostateczną formę pracy ilustrowaną wglądówkami.

Ciekawym wątkiem wizualnym przenikającym niemal wszystkie fotografie jest mgła. Zwykle zjawisko przyrodnicze pełni w zdjęciach Zuzanny Szarek rolę metafizycznej materii, która ma wpływ na zdarzenia z życia ludzi. Każdy ślad cywilizacji, czy to pusta stacja benzynowa, brama cementarna, ginąca we mgle autostrada, wykracza poza pierwotne znaczenie i staje się na zdjęciach kontrapunktem gry form chwilowych i ponadczasowych.

Jako widz odbieram to jako przestrozę. Obecność człowieka to problem głównie dla niego samego. Natura nawet zdewastowana prędzej czy później uformuje się na nowo, ale człowiek chyba nie. W cyklu zdjęć doktorantki zawarte jest pytanie bardziej o przyszłość niż o użyty w tytule czas miniony. Kompozycje nie epatują zbyt dużą atrakcyjnością motywów i skutecznie dystansują się od nastawionych na efekt powszechnie dostępnych zdjęć Islandii. Dzięki temu są wiarygodne jako osobista wypowiedź artystyczna autorki.

Z tekstu dysertacji dowiadujemy się, że zestaw liczy 15 zdjęć formatu 30x45 cm. oprawionych w białe ramy na klasycznym archiwalnym podłożu o szlachetnym wykończeniu. Papier Hahnemuhle Photo Rag 308 podkreśla warunki panujące na wyspie i doskonale oddaje fakturę ziemi.

Na stronach od 34 – 48 w pojedynczych zdjęciach na stronie został przedstawiony cały projekt szczegółowo opisany przez doktorantkę.

Publiczne przedstawienie wystawy planowane w pierwszym półroczu 2020r. nie odbyło się w wyniku zawieszenia działalności galerii w związku z pandemią i nastąpiło dopiero 10 grudnia.

W piśmie wyjaśniającym promotor pracy doktorskiej prof.dr hab. Marek Szyryk informuje o upublicznieniu wystawy w Galerii "Szkłarnia" Łódzkiej Szkoły Filmowej w terminie od 10 grudnia 2020r do 01 marca 2021r. Dodatkowo podaje link do strony Opolskiego Festiwalu Fotografii gdzie wystawa Zuzanny Szarek będzie prezentowana w formie fizycznej w czasie trwania festiwalu.

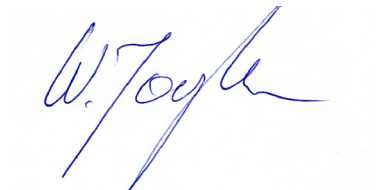
Tym samym zostały spełnione wymogi ustawy z dnia 14.03.2003 roku (Dz.U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz.U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365, Dz.U. z 2011 roku nr 84 poz. 455) oraz zgodność z regulaminem PWSFTviT w Łodzi który mówi, że dziełem artystycznym uprawniającym do otrzymania stopnia doktora w obszarze fotografii jest autorstwo cyklu fotograficznego lub realizacji multimedialnej **upublicznionej w formie książki, wystawy, instalacji lub rozbudowanego projektu** kuratorskiego.

Konkluzja

Zarówno praca doktorska jak i dorobek twórczy Pani mgr Zuzanny Szarek są zgodne

z wymogami ustawy, a ich poziom artystyczny potwierdza jej wysokie kompetencje w obszarze sztuki fotografii. Na tej podstawie popieram wniosek o nadanie stopnia doktora w dziedzinie sztuk filmowych Pani mgr Zuzannie Szarek.

Witold Jacyków

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'W. Jacyków', is centered below the printed name. The signature is fluid and cursive, with a long horizontal stroke at the end.